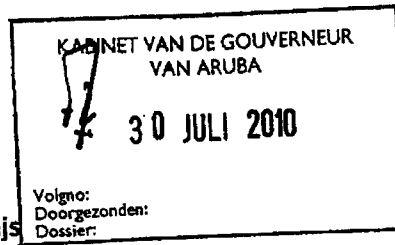

Ministerie van
Justitie en Onderwijs

Aan: De Gouverneur van Aruba,
Z.E. de heer F.J. Refunjol
Plaza Henny Eman # 3,
Oranjestad,
Alhier.

Datum:

30 JULI 2010

Adres:

L.G. Smith Boulevard # 76
Oranjestad
Aruba

Ons Kenmerk: MinJ&O/3080-2010

Uw Kenmerk: KabGA: RA-10/0002

Ter informatie: bestuurlijke reactie op bevindingen uit het rapport voortgangsrapportage mei 2010

De Gouverneur van Aruba heeft ondergetekende verzocht om een bestuurlijke reactie op de bevindingen uit het rapport voortgangsrapportage mei 2010 CPT, ten behoeve van de Rijksministerraad voor 1 augustus 2010 aan de Gouverneur van Aruba.

Onderstaand zal telkens kort worden ingegaan op de bevindingen uit de rapportage.

Conclusie: bevindingen over de KIA.

"De belangrijkste bevindingen over wat niet is gerealiseerd sinds juni 2009:

- *Er is een toename van onderlinge agressie tussen gedetineerden;*
- *De geweldsinstructie is nog steeds niet in werking;*
- *Er is een toename van klachten over bejegening door personeel;*
- *De voorziening in psychische en psychologische hulpverlening is beneden de maat;*
- *De problemen met de arts vragen om een structurele oplossing;*
- *Dagelijks verblijf van jeugdigen buiten de cel is te kort;*
- *Computercursussen worden niet meer aangeboden."*

Bevinding: Er is een toename van onderlinge agressie tussen gedetineerden;

Er is absolute prioriteit gegeven aan het structureel aanpakken van de agressie tussen gedetineerden onderling om de explosieve toename drastisch af te remmen.

Sedert februari 2010 tracht de Dienst Gevangeniswezen Aruba met verhoogde inspanning oplossingen ten aanzien van agressiebeheersing tussen gedetineerden onderling te realiseren:

Gemiddelde agressie gevallen binnen het DGWA/ICN 2009 en 2010:
 Cijfers afkomstig van rapport(en) disciplinaire straffen en of maatregel.
 2009

Maand:	Verbale agressie gedetineerden onderling	Fysieke agressie gedetineerden onderling	Verbale agressie tegen personeel (algemeen)	Fysiek agressie tegen personeel (algemeen)	Bijzonderheden:
juli	geen	4	1	1	Geen
augustus	geen	5	2	geen	Geen
september	geen	7	1	geen	Geen
oktober	geen	4	1	2	Geen
november	geen	3	1	geen	Geen
december	2	3	3	2	Geen
totaal	2	26	9	5	Geen

2010

Maand:	Verbale agressie gedetineerden onderling	Fysieke agressie gedetineerden onderling	Verbale agressie tegen personeel	Fysieke agressie tegen personeel	Bijzonderheden:
januari	geen	geen	geen	geen	Geen
februari	geen	6	1	geen	Geen
maart	geen	6	geen	geen	Geen
april	2	1	2	geen	Geen
mei	1	5	1	geen	Geen
juni	geen	2	2	2	Geen
totaal	3	21	6	2	Geen

Uit de cijfers blijkt van een kleine daling ten aanzien van agressie gevallen in het tweede halfjaar 2009 t.o.v. de gevallen in het eerste half jaar 2010.

Teneinde te bevorderen dat deze tendens zich voortzet zijn de volgende preventieve beheers maatregelen ten aanzien van de gedetineerden genomen:

- **gangleiders**
Geplaatst op aparte vleugel (verlengde 8) van maximale capaciteit 12 cellen van moeilijk beheersbare (asociale) gedetineerden: nu 6 gangleiders van verschillende 'gangs'. Wel gezamenlijk luchten, bleven zelf vrijwillig op cel.
Deze strategie werkte tijdelijk: Geen onderlinge agressie, men gedoogde elkaar doch communicatie en sociale omgang onderling was beperkt.
Inmiddels zitten zij alleen op cel doch verspreid op de afdeling want er was wederom sprake van onderlinge problemen, het gaat om macht en gezichtverlies, dus niet langer op 1 gang doch geplaatst tussen andere gedetineerden
- **Zedendelinquenten**
Relatief veel zedendelinquenten. Momenteel 20 personen hetgeen ongeveer 10% van de mannelijke populatie impliceert.
Oplossing: Geplaatst op aparte vleugel A.
- **Categorie moeilijke gedetineerden**
gang leden (12 verschillende 'gangs') op het niveau van soldaten door de verschillende afdelingen heen.

Gerealiseerde oplossingen:

- 3^e luchttrein gebouwd bij het HvB;
- HvB is inmiddels voorzien van extra tralie tussendeuren. Voor wat betreft het realiseren van een gelijke voorziening in de strafafdeling; dit is in afwachting van begroting.

Op zeer korte termijn nog te realiseren oplossingen:

- Bezig met het herindelen van de bezoekmomenten en activiteiten.

Voor wat betreft bezoekmomenten, luchten, dagprogramma's voor deze is in kleine trials doch niet op regelmatige basis geprobeerd om meer scheiding aan te brengen. Dit werkt in de praktijk. Structurele aanpassing voor de hele categorie problematische of kwetsbare gedetineerden wordt uitgevoerd:

Voor bezoekdag: thans nog gezamenlijk (uitgezonderd trials op kleine schaal) doch per 1 augustus a.s. apart bezoekmoment, bezig met plannen en regelgeving.

Doel: De groep gedetineerden met agressief –asociaal gedrag krijgt binnenkort een apart bezoek moment.

Realisatie: Op dit moment is men bezig met het opstellen van criteria en de nodige aanpassing van de bezoekzaal.

Het apart luchten en de recreatie dagprogramma's voor het HvB worden aangepast en het luchttrein 3 (nieuw) wordt per 1 augustus a.s. gebruikt voor gedeeltelijk zedenverdachten/gedetineerden. De oorspronkelijke primaire bedoeling voor luchttrein 3 was dat dit bestemd was voor de te realiseren verslaving zorg . (voor gedetineerden die gedurende detentie zouden willen afkicken en van de overige

gedetineerden zouden worden afgezonderd) . Zal nu gebruikt worden voor zedenverdachten en op ander tijdstip gedetineerden met agressief of asociaal gedrag in het kader van prioriteitstelling aanpak voorkoming onderlinge agressie.

- Voor veiligheidbeheersing zal per september de afdeling jeugd verplaatst worden naar vrouwen en vrouwen naar jeugd.
- Cursus geweldsbeheersing personeel: In het tweede half jaar van 2010 zal de opleiding praktisch penitentiair optreden (on the job training) worden gegeven door Global Initiative on Psychiatry uit Hilversum.
De opleiding heeft als doel om als team bij een calamiteit met gepast geweld de situatie weer onder controle te krijgen. In de opleiding zal aandacht worden besteed aan het veiligheidsaspect voor zowel de cliënt als van het personeel.

Bevinding: De geweldsinstructie is nog steeds niet in werking;

- Concept is in behandeling bij de Directie Wetgeving en Juridische Zaken.

Bevinding: Er is een toename van klachten over bejegening door personeel;

- Personeel wordt aangesproken op bejegeningaspecten op zeer korte termijn;
- Merendeel van de klachten (1^e half jaar gelijk aan heel 2009) richten zich tegen 3 inrichtingwerksters op de afdeling vrouwen, maatregel van overplaatsing naar andere afdeling per augustus. Zal nagegaan worden of de overplaatsing een daling oplevert.
- Lokaal zal een verplicht te volgen bejegeningcursus door deskundigen van het ministerie van sociale zaken worden opgestart voor het personeel inrichtingsbreed en leidinggevend en krijgen extra training voor begeleiding personeel in de maand september 2010

Bevinding: De voorziening in psychische en psychologische hulpverlening is beneden de maat;

- Oplossing conform CPT aanbeveling minimum norm 1/2/ ft psycholoog en ½ ft psychiater: wervingsprocedure is opgestart
In begroting opgenomen per 2011
- Minister van Justitie is doende om in gezamenlijk overleg met de Minister van Volksgezondheid te voorzien in een structurele oplossing.

Bevinding: De problemen met de arts vragen om een structurele oplossing;

- Minister van Justitie is doende om in gezamenlijk overleg met de Minister van Volksgezondheid te voorzien in een structurele oplossing.

Bevinding: Dagelijks verblijf van jeugdigen buiten de cel is te kort;

- Vanaf begin juli volgt een groep van 9 basis cursus Electra praktijk en theorie en een groep van 6 volgt 3 x 2 uren basis computercursus. Deelname aan de cursussen living free zonder verslaving, agressiebeheersing en sociale vaardigheden is op vrijwillige basis. (gemiddelde bezetting is 26)
- Gestreefd word naar een dagprogramma waar de veroordeelden in HvB minimaal 8 uur buiten cel zijn, nu is dit nog 7 uur. Na verplaatsing jeugdigen naar vrouwen in september kan 8 uur gehaald worden, meer differentiatie op die afdeling.

Bevindingen: vreemdelingendetentie;

"De conclusie ten aanzien van de vreemdelingenbewaring in Aruba is dat er nog steeds heel veel onduidelijkheid bestaat over de (nabije) toekomst. De plannen voor het onderbrengen van vreemdelingen zijn, zoals uit hetgeen hierboven (inhoudelijk in rapport) is vermeld, weinig bestendig. Dit heeft voor een belangrijk deel te maken met de vraag naar de verantwoordelijkheid voor de opvang van vreemdelingen. Duidelijk is dat dit belemmerend werkt voor het voeren van consistent beleid omtrent de aanpak van illegale vreemdelingen in Aruba. Het huidige beleid is erop gericht om zo min mogelijk illegale vreemdelingen in bewaring te nemen. Indien structureel wordt ingezet op een vreemdelingenbeleid zonder insluiting van illegalen is een voorziening voor de detentie van illegale vreemdelingen niet nodig. Indien echter de mogelijkheid wordt opengehouden illegale vreemdelingen te detineren is het noodzakelijk een structurele voorziening voor de opvang te maken. Wij menen dat het geboden is de keuze tussen deze twee opties op korte termijn expliciet te maken."

- De minister van Justitie is voornemens in het wetgevingstraject aanpassing artikel 20 LTUV te realiseren dat het beleid met betrekking tot de aanpak van illegale vreemdelingen voor wat betreft de verwijdering weer des Minister van Justitie wordt zodat daar meer consistentie in kan worden aangebracht.
- Realiteit is zoals overal ter wereld dat er toch instroom van illegalen is die ongedocumenteerd zijn en zonder vaste woon en of verblijfplaats zodat in bewaring stelling toch wordt toegepast.
- Indien de vreemdeling beschikt over een vaste woon en of verblijfplaats hier te lande en over een identiteitsbewijs wordt in principe volstaan met een meldingsplicht.
- IASA is in onderhandeling over verbouwplannen binnen haar gebouw (voorheen FOL lokatie) teneinde adequate verblijfsruimten te creëren met inachtneming van CPT normen.
- Beleid m.b.t. uitzetting is des P.G.'s: streven is te voorkomen dat personen nadat ze vrijkomen uit de gevangenis in bewaring worden gesteld ter fine van uitzetting. Om dit doel te bereiken is de behandelingsdatum vervroegde invrijheidstelling vervroegd zodat er meer tijd is om het bevel tot uitzetting eerder te doen uitreiken en te regelen dat de vertrekdatum per vliegtuig uit Aruba op dezelfde datum valt als het v.i. tijdstip van vrijlating. In ongeveer 1 tot 2 gevallen lukt dit jaarlijks niet vanwege afgezegde vluchten of het feit dat een bepaalde vlucht naar een bepaald land slechts eenmaal per week vliegt.

Bevindingen: Centro Dakota;

"De conclusie over Centro Dakota is dat er veel veranderd is sinds het vorige bezoek. De huidige situatie is gerelateerd aan de omstandigheden in 2009 redelijk op orde. Dit geldt met name voor de personele bezetting en de invulling van het elementaire op behandeling gerichte dagprogramma. Dit is voor een belangrijk deel te danken aan het nieuwe hoofd. De renovatie dient te worden voltooid om een adequate onderbrenging van de onder toezicht gestelden te realiseren. De positieve ontwikkeling zorgt voor een aanzuigende werking, getuige de geuite voornemens van het openbaar ministerie om meer mensen onder curatele gesteld te krijgen. Terughoudend lijkt hier evenwel op zijn plaats. Betwijfeld kan worden of een te snelle groei van het aantal ondertoezichtstellingen met de huidige capaciteit gelet op de beschikbare faciliteiten en het beschikbare personeel een verantwoord voornemen is."

Nadere Nuancering:

De bevoegdheid van het Openbaar Ministerie tot het doen van een verzoek tot vastzetting in het kader van artikel 387 lid 1 (dwangverpleging van onder curatele gestelde) Nieuw Burgerlijk Wetboek van Aruba is geregeld in artikel 388. Tot op heden heeft het OM nog geen verzoek gedaan.

Het ligt in de bedoeling dat het OM hierin niet een leidende rol speelt, doch enkel op voorspraak van de door de Minister belast met Volksgezondheid aangewezen coördinator, nadat deze met de overige in artikel 388 genoemde personen zoals echtgenoot, familieleden etc. heeft overlegd en deze de wens daartoe schriftelijk hebben vastgelegd, enkel zal faciliteren door middel van het indienen van een verzoekschrift. Uiteindelijk blijft de verantwoordelijkheid liggen bij de rechter die op civielrechtelijke gronden de plaatsing beveelt.

Ook deze zal zijn beslissing mede laten afhangen of er een adequaat behandelingsplan is en of er ruimte is in de inrichting Centro Dakota.

Tegen deze achtergrond dient de zinsnede " *getuige de geuite voornemens van het openbaar ministerie om meer mensen onder curatele gesteld te krijgen*" te worden gezien.

Bevindingen over politiecellen;

"De belangrijkste bevindingen over wat sinds juni 2009 niet is gerealiseerd:

- *Het registratiesysteem ACTPOL wordt niet structureel op alle politiebureaus gebruikt;*
- *Het gehele cellencomplex San Nicolas is vanwege terugkerende problemen met het afvoersysteem buiten gebruik;*
- *De klachtencommissie Politie is thans niet meer actief;*
- *De toegang tot een arts verloopt nog steeds niet goed."*

Bevinding: het registratiesysteem ACTPOL wordt niet structureel op alle politiebureaus gebruikt;

- Inderdaad is de registratie van informatie betreffende de arrestant in het Actpol registratie systeem nog niet in alle districten gebruikelijk. Op dit moment wordt gewerkt aan een aanpassing van het systeem, waardoor deze naar verwachting gebruikersvriendelijker wordt. Doel: Alle medewerkers van het KPA zullen opnieuw een cursus ACTpol moeten volgen, waarin tevens aandacht zal worden besteed aan het belang van het invullen van de 'custody records'. Er is reeds instructie gegeven door de minister van justitie dat schriftelijk de informatie betreffende de detentie van de arrestanten wordt bijgehouden.

Bevinding: het gehele cellencomplex San Nicolas is vanwege terugkerende problemen met het afvoersysteem buiten gebruik;

- Het drainage probleem met de afvoer in het cellencomplex van San Nicolas is inmiddels opgelost, maar doordat de intercom niet functioneert (er wordt hard gewerkt aan de identificatie van het probleem), is het cellencomplex nog steeds gesloten hangende oplossing technische storing. Men beoogt op korte termijn het cellencomplex weer in gebruik te kunnen nemen.

Bevinding: de klachtencommissie Politie is thans niet meer actief;

- Minister van Justitie is in beraad over de samenstelling van de commissie leden qua expertise en ervaring. Minister heeft daartoe een voorstel van de P.G. ontvangen. Naar verwachting zal de commissie na benoeming, tegen het laatste kwartaal 2010 of uiterlijk het eerste kwartaal 2011 haar werkzaamheden doen aanvangen.

Bevinding: de toegang tot een arts verloopt nog steeds niet goed;

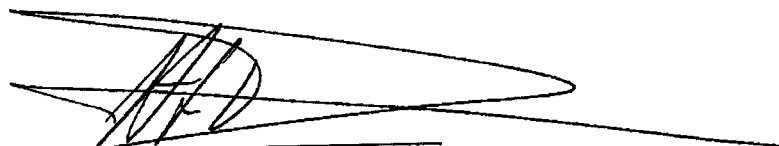
- Minister van Justitie beoogt in overleg met de Minister belast met Volksgezondheid tot een structurele oplossing van dit probleem te komen.

Inmiddels wel gerealiseerd:

De intercom advocatenkamer van het Cellencomplex Noord is gerepareerd en functioneert weer naar behoren.

De regering van het land Aruba neemt de uitvoering van de CPT aanbevelingen zeer serieus en heeft de implementatie daarvan hoog als prioriteit op de agenda staan.

Met vriendelijke groet,

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

De minister van Justitie en Onderwijs
Dhr. mr. drs. A.L. Dowers

GOUVERNEUR VAN ARUBA

Aan de minister van Justitie en Onderwijs
De heer mr. drs. A.L. Dowers
Bestuurskantoor
L.G. Smith Boulevard 76
Oranjestad - Aruba

Betreft: rapportage implementatie CPT-aanbevelingen
Kenmerk: KabGA: RA-10/0002
Bijlage: rapport betreffende de implementatie en uitvoering
van de te nemen verbeteringen na bezoek CPT aan de
Nederlandse Antillen en Aruba in juni 2007, mei 2010
Datum: 17 juni 2010

Geachte heer Dowers,

Zoals u bekend is heeft de Rijksministerraad aan mij verzocht om halfjaarlijks te rapporteren over de uitvoering van de aanbevelingen van het CPT uit 2007 inzake de detentieomstandigheden in Aruba. In verband daarmee heb ik een tweetal ter zake deskundige onderzoekers, de heren dr. J. de Lange en prof. mr. P.C. Vegter bereid gevonden om die rapportages voor te bereiden.

De onderzoekers hebben in februari hun derde bezoek aan Aruba afgelegd. U heeft toen mondeling al een eerste terugkoppeling van de bevindingen gekregen. Inmiddels hebben de onderzoekers hun rapportage op schrift gesteld. In conceptvorm is deze eerst nog voorgelegd aan de betrokken diensten voor een technische reactie. Naar aanleiding daarvan hebben de onderzoekers hun eindrapport opgesteld. Deze treft u bijgaand aan.

Alvorens ik op basis van dit rapport mijn rapportage uitbreng aan de Rijksministerraad, verzoek ik u om een bestuurlijke reactie op de bevindingen uit het rapport. Daarbij verzoek ik u om in het bijzonder in te gaan op de vraag hoe en wanneer u invulling gaat geven aan de aanbevelingen.

Ik stel het op prijs als ik uw reactie vóór 1 augustus a.s.
zou mogen ontvangen, zodat ik spoedig daarna de
Rijksministerraad kan berichten.

Hoogachtend,

De wnd. Gouverneur van Aruba,

Mw A.A. Tromp-Yarzagaray